

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk
Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Szymańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 kwietnia 2022 r. w G. sprawy z powództwa B. H. przeciwko M. I. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. I. (1) na rzecz powoda B. H. kwotę 28.712,67 zł (dwadzieścia osiem tysięcy siedemset dwanaście złotych sześćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 17 lutego 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej M. I. (1) na rzecz powoda B. H. kwotę 5.608,92 zł (pięć tysięcy sześćset osiem złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

W dniu 5 sierpnia 2013r. pomiędzy B. H. (działającym za zgodą pozostałych współwłaścicieli nieruchomości) a pozwaną M. I. (1) prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...).M. I. w G. została zawarta umowa nr (...), której przedmiotem było wykonanie izolacji pionowej frontowej ściany fundamentowej wraz z pracami towarzyszącymi w budynku mieszkalno – użytkowym w G. przy ul. (...). Integralną częścią umowy była wycena ofertowa zawierająca szczegółowy zakres prac i protokół wprowadzenia na roboty budowlane. Termin rozpoczęcia robót ustalono na dzień 9 sierpnia 2013 roku, natomiast termin zakończenia robót na dzień 30 września 2013 roku. Zgodnie z § 6 umowy stron wszelkie prace zanikowe ulegające zakryciu miały być zgłoszone przez wykonawcę zamawiającemu, który po sprawdzeniu przekaze je do dalszej realizacji. Jeżeli w trakcie trwania prac zajdzie konieczność wykonania robót dodatkowych to na powyższe zamawiający udzieli wykonawcy dodatkowego zlecenia wprowadzonego aneksem lub protokołem konieczności do umowy. Wedle § 10 zmiany do umowy mogły być dokonywane za zgodą obu stron jedynie w formie aneksu do umowy pod rygorem nieważności. Stosownie do § 12 roboty winny być prowadzone przez wykonawcę zgodnie z postanowieniami umowy, zasadami sztuki budowlanej i wiedzy technicznej.

(dowód: umowa nr (...) k. 46-50, oferta cenowa k. 43-45, porozumienie z dnia 5 sierpnia 2013r. k. 39, pełnomocnictwa udzielone powodowi przez pozostałych współwłaścicieli k. 40-41)

W dniu 24 czerwca 2013r. powód dokonał w Urzędzie Miasta G. zgłoszenia zamiaru wykonania robót polegających na remoncie izolacji pionowej budynku. Do zgłoszenia powód nie załączył projektu budowlanego. Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2013r. organ architektoniczno – budowlany nałożył na powoda obowiązek przedłożenia szkiców, rysunku z ew. opisem pokazującym zakres wykonywanych robót, sposób zabezpieczenia wykupu i zabezpieczenia terenu wykonywanych robót. Organ nie nałożył na powoda obowiązku przedłożenia projektu. Pismem z dnia 23 lipca 2013r. organ architektoniczno – budowlany nie zgłosił sprzeciwu na prowadzenie ww. robót.

(dowód: zgłoszenie zamiaru wykonania robót k. 258-259, postanowienie z dnia 28 czerwca 2013r. k. 260, uzupełnienie wniosku k. 262-264, pismo z dnia 23 lipca 2013r. k. 256)

Strony zawarły protokół konieczności wykonania robót dodatkowych zamiennych w postaci: zmiany głębokości wykopu, rozebrania 7 świetlików grubość 24 cm, wykonania tynku na zamurowanych oknach (5 szt.), uzupełnienia tynku ściany fundamentowej (100 %), uzupełnienie ubytków cegły po świetlikach, demontażu betonowego ciekłu wodnego i montażu odwodnienia liniowego, wymurowania nowej studzienki z bloczków betonowych na kable telekomunikacyjne, demontażu rur spustowych, regulacji długości i ponownego montażu, skucia tynków w piwnicy, załadunku i wywozu gruzu 18 worków kursowych po 1,5 m³. Termin wykonania robót dodatkowych określono do dnia 30 września 2013 roku. Jednocześnie, wskazano, że zakres prac zostaje zmniejszony o ułożenie kostki chodnikowej.

(dowód: protokół konieczności wykonania robót dodatkowych, k. 53)

W związku z wykonaniem izolacji pionowej budynku w dniu 31 lipca 2013 roku Prezydent Miasta G. udzielił powodowi zezwolenia na zajęcie pasa drogowego przy ul. (...) z G. w dniach od 9 do 31 sierpnia 2013 roku. Za zajęcie pasa drogowego powód uiścił kwotę 1.932 zł.

(dowód: zezwolenie na zajęcie pasa drogowego k. 58-59, potwierdzenie przelewu k. 60)

W dniu 29 sierpnia 2013r. strony zgodnie podpisały protokół technicznego odbioru robót I etapu (rozebranie kostki brukowej wraz rozbiciem elementów betonowych zbrojonych i niezbrojonych, załadunek gruzu do worków gruzowych wraz z ich wywozem, wykonanie wykopu wzdłuż ściany fundamentowej, zamurowanie okienek, wykonanie izolacji pionowej, w tym: wyczyszczenie ściany fundamentowej, zagruntowanie ściany preparatem I. (...), dwukrotne nałożenie hydroizolacji I. W. 2K, przyklejenie płyt styropianu grubości 100 mm S. E. (...), ułożenie folii kubelkowej, całkowite zasypianie wykopu).

(dowód: protokół technicznego odbioru robót I etap k. 226)

Za wykonanie I etapu prac pozwana wystawiła fakturę VAT na kwotę 34.440 zł. Kwota ta została zapłacona przez powoda.

(dowód: faktura VAT K. 51, potwierdzenie dokonania przelewu k. 52)

W dniu 17 września 2013 roku strony zgodnie podpisały protokół technicznego odbioru robót II etapu (załadunek gruzu do worków gruzowych wraz z ich wywozem z rozbieranych elementów, wykonanie wykopu wzdłuż ściany fundamentowej - część druga, wykonanie izolacji pionowej - część druga, w tym: wyczyszczenie ściany fundamentowej, zagruntowanie ściany preparatem I. (...), dwukrotne nałożenie hydroizolacji I. W. 2K, przyklejenie płyt styropianu grubości 100 mm S. E. (...), ułożenie folii kubelkowej, całkowite zasypianie wykopu).

(dowód: protokół technicznego odbioru robót II etap k. 54)

Za wykonanie II etapu prac pozwana wystawiła fakturę VAT na kwotę 14.563,20 zł. Z tytułu powyższej faktury powód zapłacił kwotę 10.000 zł. Pismem z dnia 2 grudnia 2013r. pozwana bezskutecznie wezwała powoda do zapłaty pozostałej kwoty **[faktura objęta zarzutem potrącenia w części nieopłaconej]**.

(dowód: faktura VAT K. 55, potwierdzenie dokonania przelewu k. 56, wezwanie do zapłaty k. 67)

Powód zlecił rozbiórkę kostki brukowej wraz z korytowaniem i wywiezieniem urobku oraz ułożenie kostki brukowej S. K.. Za powyższe prace powód zapłacił wynagrodzenie w kwocie 3.400,95 zł.

(dowód: faktura VAT k. 61)

W dniu 26 września 2013r. powód skierował do pozwanej oświadczenie o odstąpieniu od umowy z uwagi na faktycznie zejście przez pozwaną z placu budowy, zwłokę w wykonaniu postanowień umowy, wyłącznie częściowe ułożenie kostki brukowej na pasie chodnika niezgodnie ze sztuką budowlaną i brak reakcji na wezwania do należytego wykonania przedmiotu umowy. Mimo powyższego pracownicy pozwanej – za zezwoleniem powoda – nadal wykonywali prace.

(dowód: pismo powoda z dnia 26 września 2013r. wraz z dowodem nadania k. 57)

W dniu 1 października 2013r. strony podpisały protokół techniczny odbioru robót, stwierdzając, że roboty zostały wykonane zgodnie z zamówieniem, bez usterek.

(dowód: protokół technicznego odbioru robót – końcowy k. 227)

Za wykonanie III etapu prac pozwana wystawiła fakturę VAT na kwotę 10.407,10 zł. Faktura nie została opłacona przez powoda [**faktura objęta zarzutem potrącenia**].

(dowód: rozliczenie końcowe k. 62-65, faktura VAT k. 66)

Powód zlecił wykonanie badania wskaźnika zagęszczenia gruntu, które wykazało, że wskaźnik jest **niższy (0,92) od wymaganego**. Za powyższą usługę powód zapłacił kwotę 369 zł.

(dowód: wynik badania wskaźnika zagęszczenia gruntu k. 68, faktura VAT k. 69, potwierdzenie przelewu k. 70)

Powód zlecił J. C. i Z. B. wykonanie ekspertyzy budowlano – kosztorysowej dotyczącej oceny stanu izolacji pionowej ścian fundamentowych z robotami towarzyszącymi wraz z ustaleniem kosztu naprawy. Za powyższą ekspertyzę powód zapłacił wynagrodzenie w kwocie 2.460 zł.

(dowód: ekspertyza budowlano – kosztorysowa k. 79-167, faktura VAT k. 168, potwierdzenie przelewu k. 169)

W dniu 18 sierpnia 2014r. powód zawarł z (...) sp. z o.o. umowę, której przedmiotem było wykonanie izolacji pionowej ścian fundamentowych wraz z robotami towarzyszącymi w budynku mieszkalno – użytkowym w G. przy ul. (...). Za wykonanie ww. prac powód zapłacił kwotę 62.238 zł.

(dowód: umowa nr (...) k. 266-272, faktury VAT k. 172-173, potwierdzenia przelewów k. 174-177)

W związku z wykonaniem izolacji pionowej budynku w dniu 18 sierpnia 2014 roku Prezydent Miasta G. udzielił powodowi zezwolenia na zajęcie pasa drogowego przy ul. (...) z G. w dniach od 20 sierpnia do 3 września 2014 roku. Za zajęcie pasa drogowego powód uiścił kwotę 945 zł. Następnie zezwolenie zostało przedłużone do dnia 24 września 2014r. Za przedłużenie zezwolenia powód zapłacił kwotę 1.323 zł.

(dowód: zezwolenie na zajęcie pasa drogowego k. 178-179,181-182, potwierdzenie przelewu k. 180, 183)

Powód zlecił wykonanie badania kruszywa pod kątem oznaczenia składu ziarnowego i wskaźnika różnoziarnistości. Za wykonanie badania powód zapłacił kwotę 563,34 zł.

(dowód: świadectwo badania k. 184-185, faktura VAT k. 186, potwierdzenie przelewu k. 187)

Powód zlecił J. K. i I. K. (1) wykonanie oceny stanu technicznego wykonanej w 2013r. izolacji pionowej ścian fundamentowych z robotami towarzyszącymi.

(dowód: orzeczenie techniczne k. 188-190)

Pozostali współwłaściciele nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...) dokonali na rzecz powoda cesji przysługującym im wierzytelności z tytułu szkody doznanej wskutek nienależytego wykonania izolacji pionowej frontowej, ściany fundamentowej wraz z pracami towarzyszącymi wynikającej z umowy z dnia 5 sierpnia 2013 roku.

(dowód: umowy cesji wierzytelności k. 199-200)

Prace budowlane przedsiębiorstwa pozwanej na nieruchomości w G. przy ul. (...) wykonane w ramach umowy z dnia 5 sierpnia 2013 r. były rażąco wadliwe: roboty związane z remontem izolacji dały rezultat niemożliwy do zaakceptowania – nie nadawały się do użytkowania, ponieważ do piwnicy przenikała woda z gruntu. Po sprawdzeniu okazało się, że izolacje zostały wykonane wadliwie i muszą być w całości wymienione (wykonane od nowa po usunięciu izolacji wykonanych przez pozwaną). Roboty towarzyszące remontowi izolacji – w kontekście całkowitej bezużyteczności rezultatu robót zasadniczych (izolacja) – nie mają sensu ani wartości. Roboty dodatkowe wykonane zostały samowolnie, stanowią rezultat czynu zabronionego. Zamurowanie okien, a także wszystkie idące w ślad za tym roboty (np. tynki ścian piwnicy, wentylacja z rur PCV z podłączeniem) wymaga pozwolenia na budowę i kwestia ta powinna być bez trudu wychwycona przez kierownika robót po stronie przedsiębiorstwa pozwanej.

(dowód: opinia biegłego R. N., k. 888-910, 964-967, 989-990)

Koszt prac naprawczych obejmujących nieprawidłowości w robotach pozwanej i niezbędne wydatki (koszt zajęcia pasa drogowego – bez podatku VAT) wyniósł 28.712,67 zł.

(dowód: pisemna opinia biegłej sądowej z zakresu budownictwa E. C. (1) k. 531-550 wraz z pisemną opinią uzupełniającą k. 593-596, 686-719 oraz ustną opinią uzupełniającą płyta CD k. 648)

Ocena dowodów

Nowym materiałem dowodowym przy ponownym rozpoznaniu sprawy jest opinia biegłego R. N., która zdaniem Sądu jest jasna, pełna i wewnętrznie niesprzeczna. Jest bardzo konkretna, stanowcza, dokładna, ale zważywszy na stwierdzone bardzo poważne wady wykonanych robót, trudno było oczekiwać jakiegoś niuansowania zagadnień podanych opiniowaniu. W opinii R. N. jasno wyjaśniono, dlaczego rezultat robót objętych potrąceniem jest absolutnie nieakceptowalny, a nawet niebezpieczny (biegły szczególnie przekonująco zilustrował tę problematykę w trakcie przesłuchania uzupełniającego na rozprawie). Należy podkreślić, że opinia ta oceniała prawidłowość robót objętych procesowym zarzutem potrącenia i nie ingerowała ani nie pokrywała się z tą częścią opinii biegłej E. C., w której biegła ta wyliczyła koszty robót naprawczych. Opinia biegłego R. N. faktycznie zawierała – co słusznie zarzucił pełnomocnik pozwanej – pewne argumenty wykraczające poza kompetencję biegłego powołanego w procesie cywilnym (chodzi o ocenę prawną dopuszczalności zgłaszania pewnych roszczeń przed sądem) i w tym zakresie oczywiście nie Sąd nie traktował tych wywodów jako opinii biegłego, lecz jako zbędny wywód. Natomiast, w jakim zakresie, w jakim R. N. oceniał wymóg prawny uzyskania pozwolenia na budowę w kontekście zakresu robót oraz zdolności i obowiązku pozwanej jako prowadzącej działalność profesjonalną (z zaangażowaniem fachowego kierownika robót) do odmowy wykonania robót bez wymaganego pozwolenia na budowę (i związanych z tym konsekwencji prawnych na gruncie prawa budowlanego w kontekście bezpieczeństwa rezultatu robót) nie wykroczył poza kompetencje biegłego, gdyż biegły do spraw budownictwa musi mieć możliwość oceny robót budowlanych pod kątem wymogów prawnych w ramach wyspecjalizowanego działu prawa administracyjnego (tj. prawa budowlanego).

Sąd nie dopatrył się niewiarygodności w zeznaniach świadków W. K., J. K., I. K. (2), P. G., R. S., Z. B., J. C., T. S., L. I. dowodu z przesłuchania stron, przy czym osobowe źródła dowodowe nie stanowiły w zakresie przedstawiania ocen fachowych podstaw ustaleń faktycznych, gdyż w tym zakresie Sąd ustalał istotne fakty w oparciu o opinie biegłych. Fotografie przedstawione przez strony obrazowały w sposób jednoznaczny efekt robót.

Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów prywatnych itd. Podkreślić należy, iż żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, ani też nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Należy jednak podkreślić, że dokumenty prywatne nie stanowiły w tym przypadku podstaw do ustaleń prowadzących do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności pozwanej za wadliwość wykonanych robót (chodzi w szczególności o protokoły odbioru robót i częściowe zapłaty faktur pozwanej), albowiem strona zamawiająca nie była profesjonalistą (lecz

konsumentem) i nie miała świadomości i woli rezygnowania ze swoich uprawnień związanych z dochodzeniem i usuwaniem skutków wadliwości robót. Nie można było w danych okolicznościach częściowych zapłat lub podpisywania protokołów odbiorowych traktować także jako równoznacznych z ugodą, gdyż spór w danym momencie nie istniał, a w każdym razie powód nie miał woli zawarcia ugody z pozwaną w owym czasie (tj. rezygnacji ze swoich roszczeń – bo ich wówczas nie znał, nie miał świadomości ich istnienia). Nie można też zdaniem Sądu zasadnie kwalifikować postawy strony powodowej jako przyczynienia się do powstania szkody – argumentacja odrzucająca taki pogląd jest tożsama z przedstawioną wyżej – powód jako konsument nie ma wiedzy z zakresu prawa budowlanego i wymogów administracyjnych związanych z zamierzonymi pracami i powinien być w fazie kontraktowania z przedsiębiorcą w razie potrzeby zostać o tych zagadnieniach przejrzyście i wyczerpująco poinformowany (to samo dotyczy zmian zakresu robót w trakcie trwania i wykonywania umowy).

Kwalifikacja prawna

Jeżeli chodzi o kwalifikację prawną umowy zawartej pomiędzy stronami, Sąd uznał ją za umowę o roboty budowlane w rozumieniu art. 647 i nast. k.c. O takiej kwalifikacji decydował zakres robót, a nie to, że strony nie dokonały pewnych koniecznych czynności (takich jak uzyskanie pozwolenia na budowę, przygotowanie odpowiedniej dokumentacji o charakterze koniecznych opinii specjalistycznych itd.). Biegły R. N. przekonująco wyjaśnił, że zamówione roboty (w części zmienionej względem zakresu zgłoszonego do organu administracji) skutkowały zmianą parametrów technicznych budynku (zamurowanie okien piwnicznych i związane z tym konsekwencje – **przebudowa budynku**, brak ponadto koniecznej w takiej sytuacji opinii kominiarskiej) i wymagały pozwolenia na budowę (vide k. 893-894). Powód (i reprezentowaniu przez niego pozostali współwłaściciele) nie był profesjonalistą, lecz konsumentem, stąd jasnym jest, że jeżeli konsument oczekuje robót wymagających w oczywisty sposób pozwolenia na budowę, to druga strona jako profesjonalista musi na to zwrócić uwagę, co wcale nie oznacza, że jest to udzielenie niewymaganej (niezamówionej) w danych okolicznościach porady prawnej (lub innej tego rodzaju usługi z zakresu doradztwa inwestycyjnego) – o czym zresztą wyraźnie stanowi art. 651 k.c., nakładając na wykonawcę określone dodatkowe, nie wynikające z umowy obowiązki prawne (obowiązująca decyzja o pozwoleniu na budowę, poprzedzona złożeniem odpowiednich dokumentów, w tym – w danym przypadku koniecznej – opinii kominiarskiej, to nic innego jako „dokumentacja” w rozumieniu tego przepisu). Przedsiębiorca budowlany funkcjonujący na rynku musi doskonale znać zakres robót, na który wymaga się pozwolenia na budowę, musi też – niezależnie od treści umowy – wykonywać obowiązki wynikające z art. 651 k.c. Jeżeli sam przedsiębiorca budowlany osobiście nie ma wystarczającej wiedzy specjalnej z zakresu budownictwa i procesu inwestycyjnego, musi angażować odpowiednich specjalistów.

Przedstawiona powyżej kwalifikacja prawna umowy jest zgodna z wiążącym sąd a quo poglądem prawnym wyrażonym przez sąd odwoławczy – Sąd Okręgowy w Gdańsku.

Opinia biegłej E. C. (1) w zakresie oceniającym zasadność, zakres i koszt robót naprawczych (i niezbędnych wydatków) jest zdaniem Sądu jasna, pełna i wewnętrznie niesprzeczna. Sąd uwzględnił jedynie słuszny zarzut pozwanej, że koszt zajęcia pasa drogowego nie jest objęty podatkiem od towarów i usług. Biegła E. C. słusznie zwróciła uwagę, że w koszty przedstawiane przez stronę powodową jako naprawcze tak naprawdę znacznie przekraczały zakresem rzeczywiste czynności naprawcze, stąd tylko część z dochodzonego pozwem roszczenia mogła zostać uznana za pozostającą w związku z normalnym związkiem przyczynowym z usuwaniem skutków wadliwego wykonania umowy przez stronę pozwaną.

Zarzutu przedawnienia okazał się niezasadny, gdyż roszczenia z umowy o roboty budowlane przedawniają się z upływem lat 3 (art. 118 k.c.).

Pomiędzy stronami nie było sporu, iż roboty zostało oddane w dniu 1 października 2013r., kiedy to strony podpisały protokół techniczny odbioru robót. Pozew został natomiast wniesiony w dniu 7 kwietnia 2016r., a więc przed upływem 3 lat i **do przedawnienia nie doszło**.

Zarzut potrącenia okazał się niezasadny w całości. Z opinii biegłego R. N. wynika jasno, że nie można zakwalifikować jakiegokolwiek fragmentu robót przedstawionych do potrącenia jako użytecznego dla zamawiającego

(w tym także roboty towarzyszące – przez wzgląd na ich pomocniczy charakter; biegły wyjaśnił też niezasadne powoływanie się przez pozwaną na ewentualną proporcję opłaty legalizacyjnej). Twierdzenia pełnomocnika pozwanej o tym, że przecież prace te były wykonane, że zakupiono materiały, że opłacono pracowników – nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Ryzyko wykonania przez przedsiębiorcę całkowicie wadliwych – przeznaczonych do usunięcia w całości – robót budowlanych obciąża tego właśnie przedsiębiorcę, albowiem jest to **normalne ryzyko biznesowe**. Nie można go w żaden sposób przenosić na poszkodowanych konsumentów. Należy podkreślić, że tak naprawdę powód już częściowo i tak niezasadnie poniósł część ryzyka biznesowego pozwanej, bo jedna z przedstawionych do potrącenia faktur została w przeważającej części opłacona. Pozwana jest więc i tak w sytuacji znacznie korzystniejszej, niż powinna być zgodnie z wynikami niniejszego procesu.

Z powyższych względów, na mocy 471 k.c. w zw. z art. 647 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 509 k.c., powództwo uwzględniono częściowo (**punkt I**. sentencji), zaś w pozostałym zakresie oddalono jako niezasadnione częściowo co do wysokości (art. 471 k.c. a contrario – **punkt II**. sentencji).

Koszty

O kosztach stron Sąd orzekł na mocy art. 100 k.p.c. (stosunkowe rozdzielanie). Ostatecznie, patrząc na końcowy wynik procesu jako całości – powód wygrał go w 53%, pozwana – w 47%. Sąd uznał, że czasochłonność, obszerność, stopień skomplikowania sprawy, realnego, bardzo znacznego i wartościowego zaangażowania profesjonalnych pełnomocników po obu stronach postępowania prowadzonego po raz pierwszy przed sądem I. instancji uzasadnia przyjęcie wielokrotności stawki minimalnej w postaci trzykrotności ten stawki (co przy ówczesnie obowiązującej stawce minimalnej 7.200 zł, daje po każdej ze stron 21.600 zł tytułem ich wynagrodzenia). Natomiast postępowania: apelacyjne i przy ponownym rozpoznaniu sprawy przez sąd I instancji nie były zbyt obszerne lub skomplikowane czy też długotrwałe i uzasadniały stawki opłat radcowskich na poziomie minimalnym. Mając powyższe na uwadze koszty strony powodowej to: opłata sądowa od pozwu (2665 zł), opłata sądowa od apelacji (2665 zł), opłata radcowska za I. instancję przy pierwszym rozpoznaniu sprawy (21.600 zł, § 2 pkt 6 w zw. § 15 ust. 3 z § rozp. MS z 22 października 2015 r.), zaliczka (2.500 zł), opłata radcowska w stawce minimalnej za postępowanie apelacyjne (5.400/2=2.700 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). 53% z sumy tych kosztów to: 17.037,91 zł. Koszty pozwanej to: opłata radcowska za I. instancję przy pierwszym rozpoznaniu sprawy (21.600 zł, § 2 pkt 6 w zw. § 15 ust. 3 z § rozp. MS z 22 października 2015 r.), zaliczka (2.500 zł), opłata radcowska w stawce minimalnej za postępowanie apelacyjne (5.400/2=2.700 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). 47% z sumy tych kosztów to: 11.428,99 zł. Różnica zasądzona na korzyść powoda to: 5.608,92 zł.